

A large, stylized letter 'K' in a light gray color, set against a dark gray background. The 'K' is composed of thick, rounded strokes. The word 'De kleine' is written in red, bold, sans-serif font across the top of the 'K'. The number '22' is written in red, bold, sans-serif font at the bottom right of the 'K'.

De kleine

22

De K is weer in de maand. De K van Klei, van Keramiek, van Kunst. Maar ook van Kijken, Koesteren, **C**reatief en Knowhow. Kijk & lees in **de kleine K** wat er met Klei Kan.

de kleine K

nummer 22 oktober 2016

de kleine K

is hét onafhankelijke digitale keramiek-magazine.

Elke maand vol inspiratie en knowhow. Met de weerslag van mijn persoonlijke zoektocht naar kwaliteit.

Van de inspiratie die het werk geven kan, van de knowhow die de kunstenaar biedt.

Van het eigen karakter, dat iets laat zien van de laag onder de werkelijkheid, het mysterieuze dat toch altijd een element van goede kunst is.

Inspirerende keramisten dus en lekker praktische technische oplossingen.

Met op het podium geselecteerde tentoonstellingen en andere interessante evenementen. En op de **Facebook** pagina het actuele keramieknieuws.

Mels Boom

De artikelen bieden ook veel mogelijkheden om door te klikken naar websites: klik op de gekleurde teksten of op de afbeeldingen. Klikken aan de zijkant van de pagina's is gereserveerd voor doorbladeren in iBooks.

Gebruik het liefst **Acrobat Reader** om dit magazine te lezen. In dat programma werken ook de links naar andere pagina's in dit document.

Als u op een pagina linksonder op *de kleine K* klikt, gaat u naar de inhoudsopgave.

Klik hier als u de tekst
hierboven niet kunt lezen

Op de vorige pagina: Johan Van Geert, **Clean Sweet**, 2014, 60 x 50 x 25 cm, foto: Hilde Gilbos

INSPIRATIE

Johan Van Geert
Manneken Pis en de draak

Emily Gardiner
Oneindige mogelijkheden

Manita Kieft
Persoonlijke voorwerpen

INSPIRATIE momenten

Nathalie Lahdenmaki
Karen Millar
Aneta Regel
Stephen Dillon

KNOWHOW decoratietechnieken

Mathieu van der Giessen
Laat zien hoe hij een werk draait, vervormt en decoreert. Met speciaal gemaakte film.

KNOWHOW wat en hoe

Wat
Ilmeniet

Hoe
Het kleine atelier

PODIUM & kleipers

La Borne
Grands Feux

Peter Krynen
Waterwerken

Eigen weg

Colofon

Inspiratie

Johan Van Geert

Manneken Pis en de draak

Vervreemdend werk is het. Maar ook vol fantasie. Rode koppen met een eekhoorn erop of een rij olifantjes. Soms lijkt er een paddenstoel uit te groeien of zijn er hoorns aan gemonteerd. Of een groot aantal borsten. Het lijkt of de verhouding van de mens tot de wereld en de andere wezens op dit ondermaanse onder de loep genomen wordt.

Johan Van Geert (1960, BE) kijkt naar de rol van de mens in de wereld, zowel in de kleine kring om hem heen als in de grote wereld. Hij wil zijn gedachten vormgeven over macht en onmacht, over het aardse en geestelijke bestaan, over de plaats van de mens in de wereld. 'Bronnen van inspiratie daarvoor zijn niet moeilijk te vinden. Kijk maar naar het nieuws van elke dag. Het

menselijk gedrag, de grote en kleine conflicten, de beroerende gebeurtenissen op deze planeet, de pijn van het zijn...' Het zijn veel en grote thema's waar een keus uit gemaakt kan worden. Johan kiest en werkt dan een tijd rond zo'n idee

Op de vorige pagina: **Clean Sweet**, 2013, 25 x 25 x 20 cm

▼ **Clean Sweet**, 2014, 25 x 50 x 20 cm

Alle foto's bij dit artikel: Hilde Gilbos

om er alles uit te halen wat er in zit. 'Hoewel ik het soms wel moeilijk vind om te beslissen dat het klaar is. Ik ontspoor bij de uitwerking van een thema wel eens in teveel stukken.'

Monstertjes

Het stond eigenlijk al wel vroeg vast dat Johan kunstenaar zou worden. Een beetje *nolens volens*. 'Ik werd thuis meer dan gestimuleerd, gedwongen haast, om deze kant op te gaan. Mijn vader had twee grote hobby's: beeldhouwen en theater. Dus kunst en cultuur werden mij met de paplepel ingegoten. De belangrijkste stimulans was eigenlijk de dictatoriale en spartaanse opvoeding van mijn vader. Daar wilde ik aan ontsnappen. De vele uren op de academie waren de ideale vluchtweg en bovendien de enig mogelijke, ik woonde zowat in die school.' Het betekende algemeen avond- en weekendonderwijs aan de Academie voor Schone Kunsten in Aalst, vanaf zijn twaalfde. Later, tijdens de middelbare school, schakelde hij bij dezelfde academie over op beeldhouwen en keramiek. Ten slotte volgde hij zijn opleiding aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Antwerpen en besloot zijn studie aan het Hoger Instituut voor Schone Kunsten in Gent. Natuurlijk werd Johan in die tijd beïnvloed door de mensen van wie hij les kreeg, zoals in Aalst Monique Muylaert en Herman Muys. In Antwerpen waren dat hoofdzakelijk Achiel Pauwels en Hugo Rabaey. In de beginjaren was Hieronymus Bosch een bron van inspiratie, maar 'eens in Antwerpen heb ik de monstertjes achter mij gelaten.' Toch is die invloed van Muys en Bosch nog duidelijk in zijn werk te zien.

Porselein

Johan heeft vanaf het begin veel geprobeerd en getest. Hij werkte met zo ongeveer alle mogelijke kleisoorten. Porselein is daarbij de favoriet geworden. Hij gebruikt het al twintig jaar als basis-materiaal. Hij bouwt ermee op, draait, giet... Hetzelfde geldt voor kleur: engobes, glazuren, kleurpigmenten aan het porselein toevoegen, alles is de revue gepasseerd. Toch is hij teruggekeerd naar de karakteristieke eigen kleur van het materiaal. Tot voor kort.

Op de vorige pagina:

Clean Sweet, 2013, 200 x 30 x 50 cm

▲ Clean Sweet, 2012, 12 x 35 x 10 cm

▼ Clean Sweet, 2014, 35 x 16 x 11 cm

▲ *Clean Sweet*, 2014, 27 x 60 x 40 cm ▼ *Clean Sweet*, installatie, 2012, 14 x 150 x 100 cm

Fuping

Lange tijd was het werk van Johan Van Geert wit. Sinds zijn bezoek aan Fuping (China) is dat veranderd. Hij gebruikt nu, naast het wit, vooral knalrood. Het bezoek aan China in 2008, samen met tien andere Belgische keramisten, betekende een maand werken in een heel andere, inspirerende omgeving. Fuping ligt niet ver van de stad Xian, beroemd om haar terracottaleger. Er is een keramiekmuseum (FuLe International Ceramic Art Museum), dat regelmatig buitenlandse keramisten uitnodigt voor een werkperiode. Het werk dat dan gemaakt wordt, is bedoeld voor het landenviljoen, in dit geval het Belgische. Op deze manier bouwt het museum een indrukwekkende verzameling hedendaagse keramiek op. Naast de verandering naar kleur toe, heeft de werkperiode in China ook geleid tot nieuwe elementen in het werk van Van Geert. Er verschijnen nu ook draken. Met het Manneken Pis een heel aparte combinatie.

Zie [pagina 57](#) voor een tentoonstelling met onder andere het werk van Johan Van Geert.

▲ *Clean Sweet*, 2012, 14 x 40 x 23 cm
▼ *Clean Sweet* (detail), 2013, 200 x 30 x 50 cm

Emily Gardiner

Oneindige mogelijkheden

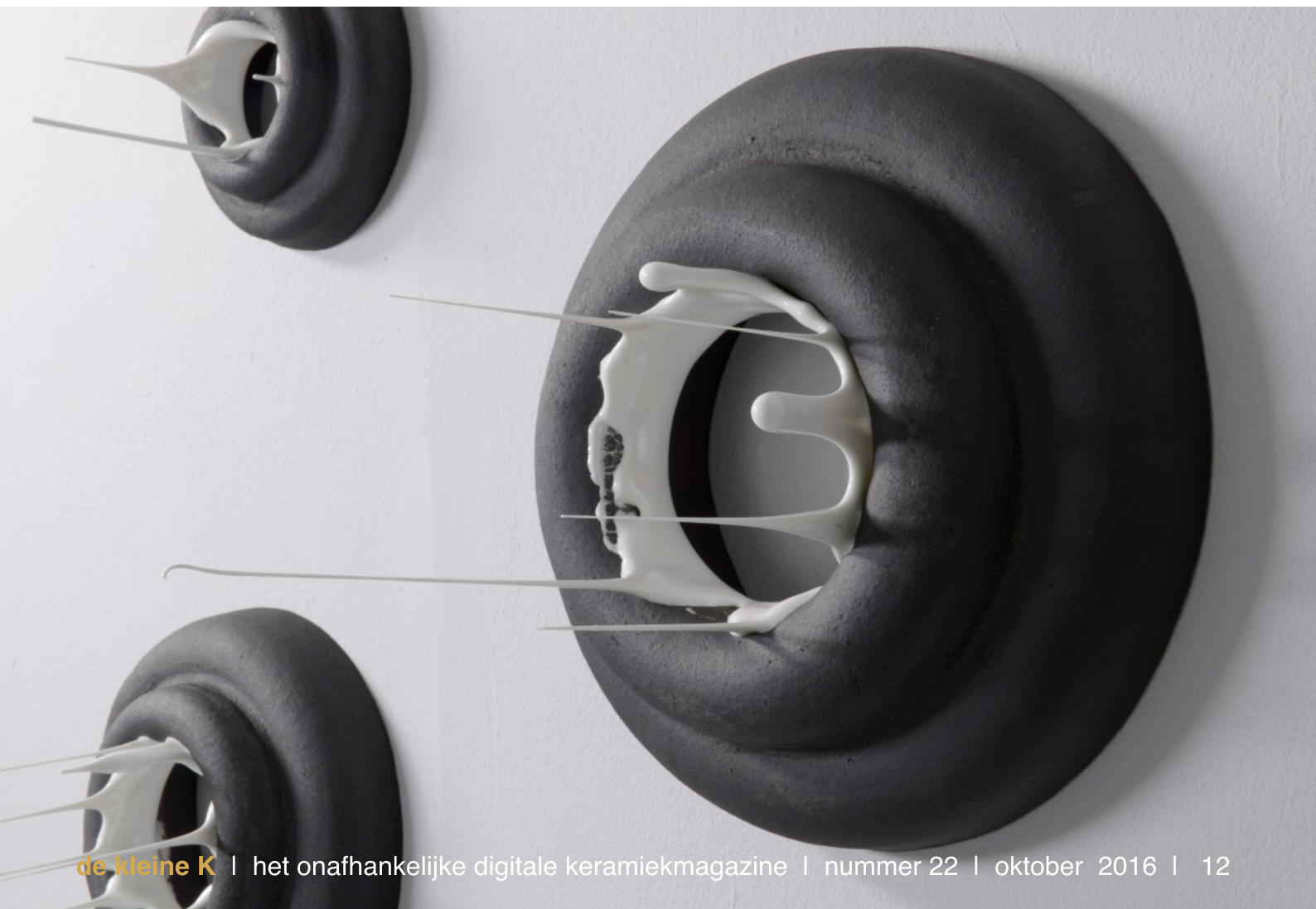
Kijken hoe ver je kunt gaan, naar de grenzen van het mogelijke. Dat is te zien aan het werk van Emily Gardiner. Ze laat glazuur als het ware vrijstaand uitlopen en maakt het zo tot een zelfstandig element in haar stukken. Het ziet er allemaal heel breekbaar uit, griezelig dun. Het is proberen en loslaten.

Voor [Emily Gardiner](#) is het experiment belangrijk. 'Klei heeft onbegrensde mogelijkheden. Er zijn zoveel manieren waarop je klei en glazuur kunt vormen, ongelooflijk. Ik heb ook met hout en metaal gewerkt en vond die materialen veel minder flexibel. Er was veel dat gewoonweg niet kon. Voor iemand die van experimenteren houdt, zoals ik, is klei hét materiaal.' Het experiment staat voor Emily altijd centraal, ze kijkt altijd naar wat er met het materiaal kan, hoe ver ze kan gaan, wat nog net kan, hoe ze dingen kan bereiken die eigenlijk niet kunnen. 'Ik ben niet iemand die eerst een tekening maakt en dan aan de slag gaat. Het is veel meer het ontdekken en ontwikkelen. En ik kies technieken die passen bij het idee dat ik heb. Gieten, handopbouw, het maakt niet uit. Ik houd van variatie.'

Onmogelijk

Het is een aantrekkelijk idee. Glazuur zijn eigen weg laten zoeken. Het onafhankelijk maken van de scherf, het eigen glasachtige karakter laten spreken. Keramisten kunnen zo een nieuw element aan hun werk toevoegen. Zoals [Jeroen Bechtold](#), die vrijdragende lagen glazuur in zijn werk aanbrengt. Of [Christina Christensen](#), die haar stukken neerzet op dikke uitgelopen glazuurstrengen. Ook Emily Gardiner doet dat. Op een eigen manier. Met onmogelijk dunne glazuur-uitlopers. 'Vaak krijg ik er vragen over. Het intrigeert mensen hoe ik het voor elkaar krijg. Ze kunnen zich haast niet voorstellen dat wat er uit de stukken steekt, de erupties, massief

*Op de vorige pagina: **Dialogue Solo**, 2014, 22 x 14 x 9 cm, foto: Emily Gardiner ▼ **Voids**, 2016, 30 x 32 x 32, 20 x 23 x 23 en 13 x 16 x 16 cm, foto: Bernard G. Mills*

glazuur is. Met dit werk kan ik misschien wel mensen inspireren om nieuwe dingen te proberen, ook als ze onmogelijk schijnen.'

Energie

Waar komt de inspiratie vandaan om dit werk te maken? 'Meestal gaat het over persoonlijke ervaringen. Ik probeer stemmingen, emoties uit te drukken. De energie ervan. Maar ook rauwe natuurlijke energie, die van vulkanen, donder en bliksem.' Maar inspiratie is bijna altijd diffuus. Uiteindelijk komt het aan op het omzetten van de vonk, het gevoel, in materie. Zodra het idee er is, gaat Emily in klei werken. 'Ik denk met mijn handen. Het idee moet ik met het materiaal zelf uitwerken. In miniaturen of modelletjes. Tekenen is voor mij niet genoeg, ik moet het in de ruimte kunnen zien.' Als het idee vaste vorm heeft gekregen, bedenkt Emily de technische kanten van de realisatie. Hoe gaat het glazuur werken, hoe gaat ze het stuk stoken. Als dat duidelijk is, kan ze voorbereidingen gaan treffen: modellen maken, mallen afgieten en afwerken. Dan klei gieten of in drukmallen persen. Voor het stoken moet ze steunen maken om het stuk in de juiste positie te kunnen stoken, afhankelijk van vorm, gewenst effect en vloeipatroon. Dat kan best in-

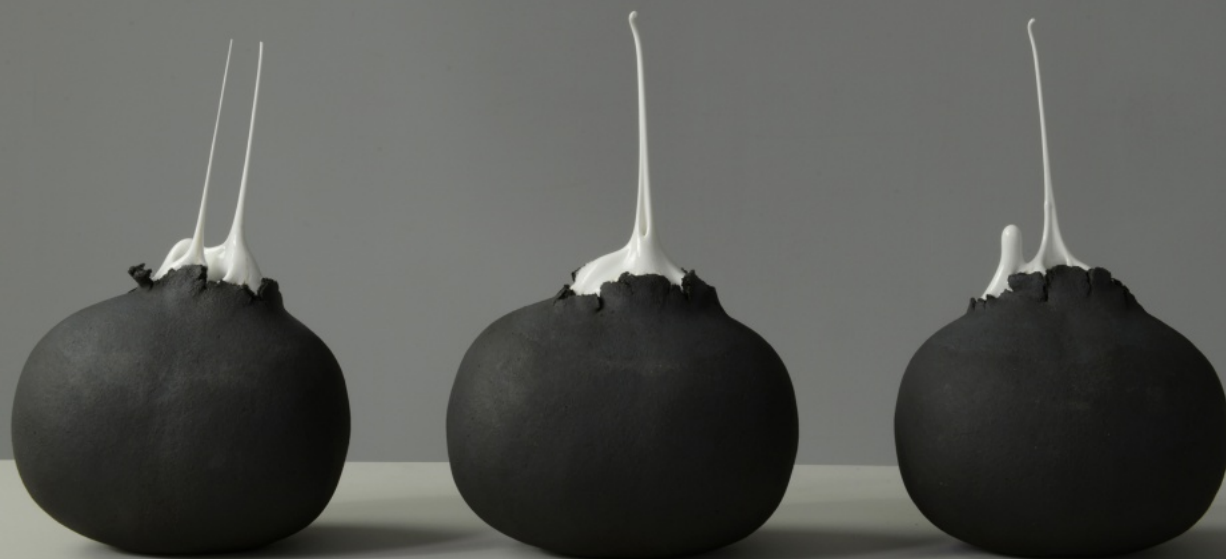
gewikkeld zijn. Vaak is het dan ook nodig om meerdere keren te stoken.

Op het ogenblik gebruikt Emily een zwarte steengoedklei om met de hand mee op te bouwen of in de drukmallen te vormen. 'Het is kant-en-klare klei, gewoon bij de winkel gekocht. Ik vind het niet nodig om mijn klei zelf samen te stellen. Dat kost alleen maar tijd, die ik beter anders kan gebruiken. Het zou anders zijn als ik er speciale effecten mee zou willen bereiken. Ik gebruik ook porselein, vooral om te gieten. Dat levert best vaak problemen op, want de minste variatie in samenstelling kan een grote invloed hebben. Dus elke keer moet ik er weer proefjes mee maken.' Het glazuur dat zo mooi uitloopt, heeft best moeite gekost. 'Het is helemaal zelf ontwikkeld, uitgaand van een basismateriaal waar ik steeds andere grondstoffen aan heb toegevoegd. Het heeft me maanden gekost, honderden proeven, ovens vol misbaksels, soms heb ik mezelf vervloekt dat ik er aan begonnen was...' Maar het resultaat mag er zijn.

▼ **Deliverance Minor** (triptiek), 2016, 27 x 16 x 11 cm

Op de volgende pagina: **That Monday Feeling**, 2016, 18 x 18 x 10 en 15 x 22 x 16 cm

Foto's: Bernard G. Mills

Experiment

De voorliefde voor het experiment is niet alleen aanwezig in de manier waarop Emily met klei omgaat. Ook in haar leven is ze op een gegeven ogenblik de uitdaging aangegaan. Ze is een van die mensen die na school, onder druk van de omgeving, voor zekerheid koos en niet naar de kunstacademie ging. Opgegroeid in een muzikale familie, koos ze voor een opleiding grafische vormgeving. 'Dat lag nog het dichtst bij wat ik wilde. In het begin was ik er ook echt enthousiast over. Mijn specialiteit was interactieve media en in die tijd was er veel innovatie op dat terrein. Best spannend. Ik werkte in Londen voor reclamebureaus en zat eigenlijk altijd achter de computer. Vooral dat laatste verveelde me op den duur. Lange dagen, 's avonds geen puf meer om wat anders te doen. En wat me vooral ging tegenstaan, was dat ik alleen maar virtueel bezig was. Ik maakte niets tastbaars. Dus begon ik cursussen te volgen. Van alles en nog wat. Keramiek, glas, metaal, textiel, fotografie. Toen voelde ik dat ik echt wat anders moest gaan doen. Met mijn handen. Ik ontdekte de materiaal cursus die op de universiteit van Brighton gegeven werd. Je kon er met verschillende materialen werken en je in twee ervan speciali-

seren. Ik heb toen mijn baan opgezegd en kon meteen aan de universiteit beginnen. Nooit spijt van gehad. Gek genoeg bleken hout en metaal veel minder bij me te passen dan ik gedacht had. En keramiek wel, hoewel ik er bij eerdere cursussen eigenlijk een hekel aan gekregen had. Maar het bleek veel interessanter dan gedacht, vooral toen we met glazuren begonnen. Dat intrigeerde me, vooral de eindeloze mogelijkheden om te experimenteren.' Het glazuren heeft haar sindsdien niet meer losgelaten.

Emily Gardiner (UK, 1972) studeerde grafisch ontwerpen aan de universiteit van Salford (BA met lof, 2000), gooide in 2010 het roer om en studeerde verder aan de universiteit van Brighton (BA met lof, 3D-materiaalpraktijk, 2010) en ten slotte aan de Royal College of Art in Londen (2013). Ze wordt steeds meer gevraagd voor internationale tentoonstellingen en projecten.

▼ *Ejection Emergence Tension*, 2012, h max. 40 cm, foto: Matthew Booth

Op de volgende pagina: *Better Out Than In*, 2013, 100 x 320 x 40 cm, foto: Ester Segarra

Manita Kieft

Persoonlijke voorwerpen

Heel gewone spullen, uit het dagelijks leven. Maar wel met een vreemd accent, dat er niet zonder meer bij past. Zo worden persoonlijke voorwerpen in een ander licht gezet, waardoor hun gewone betekenis opeens niet meer vanzelfsprekend is. Het werk van Manita Kieft laat de kijker nadenken over zijn visuele associaties.

Manita Kieft zet je op het verkeerde been. Ze ondergraaft je perceptie. Een bolle vorm met de afbeelding van een koffiepot er opgedrukt. Dat kan helemaal niet, de vorm van de pot kan niet kloppen. Of vaasjes in de vorm van een ouderwets televisietoestel, inclusief het beeld. De alledaagse voorwerpen worden van hun normale context ontdaan en gaan op in een autonoom stilleven. Net als de appels van Cézanne, die

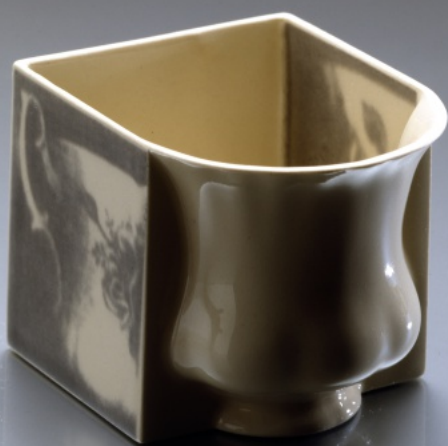
ook geen appels meer zijn, maar onderdelen in een compositie, geabstraheerd naar vorm-elementen. 'Dat doe ik graag, dat combineren. Die persoonlijke voorwerpen waarmee we ons omringen zijn als het ware ons visuele dagboek.

*Op de vorige pagina: Koffiezetapparaatvaas, 2011,
30 x 23 x 14 cm*

*▼ A pot is a pot, 2015, 50 x 40 x 4 cm
Foto's bij dit artikel, tenzij anders aangegeven:
Ton van der Vorst*

Ze zijn een stukje van ons en vertellen veel over wie we zijn, bepalen wat we dagelijks doen. Ik zoek die nieuwe combinaties bij elkaar, fotografeer voorwerpen en zoek er dan een vorm bij. Soms is het andersom. Het gaat me vooral om het verhalende en associatieve aspect van al die objecten. Daar kijk ik naar als ik aan het zoeken ben. Bij het combineren probeer ik dan een nieuwe harmonie te vinden. Dat betekent wel heel goed nadenken. Ontwerpend denken, zonder de handen in de klei, op het droge gezegd. Ik zou het niet anders kunnen: een homp klei voor mijn neus en daar wat van maken? Nee, niet echt.'

Visie

Manita gebruikt met name twee technieken: gieten en decalcomanie. Al sinds de academie. 'In die tijd, we spreken over de jaren tachtig, was er eigenlijk niemand bezig met zeefdruk om afbeeldingen op keramiek te maken. Op de academie kreeg ik er destijds zelfs een stimuleringssubsidie voor. Maar dat is allemaal techniek. Niet onbelangrijk, maar als kunstenaar moet je de techniek overstijgen. Het gaat om de visie achter je werk. Ook al ben ik vooral met keramische technieken bezig, ze blijven een middel.' De voorwerpen die Manita voor haar werk gebruikt, zijn *objets trouvés*, in gips afgegoten om de mal voor de productie te kunnen maken. Daarin giet ze porselein, laat dat drogen, stookt het werk biscuit. Dan volgt het afwerken met kwastglazuur en de stook op 1220 °C. Ten slotte brengt ze de decals aan en stookt uiteindelijk op 780 °C. Meestal gaat het om kleine series werk.

Vanzelfsprekend

Het was geen wonder dat Manita destijds naar de academie ging. 'Ik was altijd al met klei bezig. Als zesjarige al. Knutselen, klei. Daar had ik toen al een klik mee. Ik zat altijd te kijken naar de draaischijven, maar mocht er niet aan, te klein. Als tiener ben ik toen op pottenbakken gegaan en zat tussen de volwassenen. Thuis was dat ook helemaal in orde. Mijn ouders waren allebei beroepsmusici, in het Brabants Orkest. Dus thuis was er veel ruimte voor cultuur.'

Op de vorige pagina: **Het wachten** (installatie met brons en aardewerk), 2002, 150 x 120 x 30 cm, foto: Maarten van Loosbroek ▲ **De zintuigen**, 2001, 35 x 17 x 17 cm ▲ **Deconstructie**, 1998, 25 x 20 x 27 cm ▼ **Through time**, 1987, 12 x 10 x 8 cm, foto: Maarten van Loosbroek

▲ *Gezellig*, 2002, 50 x 27 x 20 cm, foto: Maarten van Loosbroek

Kunstboeken kijken, musea bezoeken, het hoorde er bij. Na het vwo ging ik dan ook meteen naar de academie. Daar was toen nog een aparte keramiekafdeling, zoals op de meeste kunstacademies.'

Sociaal hart

Manita Kieft vindt lesgeven belangrijk. Ze doet het al vijftientig jaar, aan studenten van alle leeftijden. Ook op de academie waar ze vroeger zelf studeerde, de AKV | St. Joost. 'Daar vind ik het belangrijk, dat ik een zodanig contact met de studenten heb, dat ik ze kan coachen om de individuele uitingsvormen van hun ideeën beeldend te onderzoeken.' Naast het lesgeven is Manita ook actief als projectleider voor culturele educatieve projecten. 'Ik bedenken projecten en regel ook workshops voor scholen in Den Bosch. Ik vind het organisatorisch geregeld leuk en kan mijn sociaal hart daarin kwijt. Het is ook

een gezonde combinatie met het eigenlijk toch wel elitaire kunstenaarsbestaan. Het idee dat ik jonge kinderen in aanraking kan brengen met cultuur, vind ik een erg bevredigende gedachte en dankbaar werk. Hen zet ik op het goede been!'

Manita Kieft (NL, 1961) studeerde keramische vormgeving aan de kunstacademie in 's-Hertogenbosch, tegenwoordig AKV | St. Joost (1980-1985). Ze volgde ook de opleiding productontwerpen aan de Design Academy Eindhoven (1990-1994). In 2001 maakte ze een uitstapje naar muntontwerpen aan de Rijksacademie Amsterdam. Manita had twee keer een werkperiode bij het EKW (2000 en 2004). Ze exposeert regelmatig in galeries en musea in binnen- en buitenland. Manita geeft les aan, onder andere, de AKV | St. Joost.

Inspiratie Momenten

Nathalie Lahdenmaki

Karen Millar, **Pod** series
Foto: Acorn Photo

Aneta Regel

Stephen Dillon

De eigen weg: Toeval

*Ik ontmoette **Nathalie Cassee** op de keramiekmarkt in Delft. Ze stond er met een kraam vol mooie dingen uit India. En met sieraden, waarvoor scherven uit de Amsterdamse bodem gebruikt waren. Nathalie vertelt haar verhaal: hoe toeval heel nieuwe dingen kan opleveren.*

Net als de scherven ben ik verbonden met de Amsterdamse klei en de rijke geschiedenis van de stad.

De collectie *Amsterdam Heritage* bestaat uit sieraden van keramische scherven. Deze scherven komen uit de opgravingen bij de aanleg van de metro in de jaren zestig en zeventig van de 20e eeuw. Ze tonen de rijke handelstraditie van de stad door de eeuwen heen. De keramiekkenner herkent in de scherven de variatie aan herkomst ervan; bijvoorbeeld Duits aardewerk met reliëf, majolica, Chinees porselein, Delfts blauw en 14e-eeuws Europees aardewerk. Soms met figuratieve afbeeldingen, soms alleen een vleug blauw op een verder witte ondergrond, als een vage herinnering aan een vroeger leven.

De scherven zijn verbonden met de rijke geschiedenis van de stad, maar ook met mijn persoonlijke geschiedenis. Geboren en getogen als kunstenaarsdochter, om de hoek van het Rijksmuseum in Amsterdam, ben ik mij van jongs af aan bewust van het mooie erfgoed en de oude tradities van de stad. Ik geniet van de culturele rijkdom uit alle windstreken waar ik mee opgroeide en die nog steeds tastbaar is in de stad. Aan de andere kant betekent het een last dat deze rijkdom over de rug van onze koloniën verkregen is. Een scherpe tegenstelling die tot op de dag van vandaag een rol speelt in ons land. In de jaren zestig en zeventig keek ik als opgroeiend meisje uit op de metrolijn die werd aangelegd. Dus toen ik onlangs tegen de scherven uit de opgravingen aanliep, was al gauw één ding zeker: daar wilde ik iets van maken. Om deze mooie vondst hernieuwde waarde en een nieuw leven te geven, besloot ik er sieraden van te maken.

De symboliek van scherven is in dit verhaal natuurlijk boeiend. Scherven brengen geluk. Ze houden boze geesten op afstand én staan voor de broosheid van het bestaan. Scherven zijn ook scherp en hebben een rafelrand, mooie metafoeren voor mij en mijn geboortestad.

Elke geselecteerde scherf maak ik zorgvuldig schoon, bepaal de vorm en afhankelijk van de hardheid gebruik ik een Dremel om de vorm bij te snijden of werk ik met glassnijders en watergekoelde slijpmachines. Na het polijsten laat ik vakmensen de sterling zilveren zetting maken met een aangesloten oog of een los oog op de plaats die ik voor me zie. In dat proces laat ik me leiden door de vorm en door de afbeelding op de betreffende scherf. Zoeken naar een nieuwe vorm om er iets moois van te maken. Als hanger, broche of object. Elk sieraad is daardoor uniek en met liefde gemaakt.

Vanaf juli 2016 is een selectie sieraden verkrijgbaar via mijn webshop, in het nieuwe Klederdrachtmuseum in Amsterdam en op enkele kunstbeurzen waaraan ik deelneem. Voor meer informatie bezoekt u mijn [website](#).

Na een carrière in cultuur, onderwijs en erfgoed, waarbij ik steeds mijn creativiteit inzette om afdelingen en organisaties op te zetten en te veranderen, startte ik in 2008 mijn eigen onderneming in handgemaakte, ambachtelijke producten uit India. Ik geef mijn eigen collectie vorm. Ontwerp en bedenk mijn eigen producten, de samenhang daartussen en verzorg mijn eigen import. Ik reis enkele malen per jaar naar India voor rechtstreeks contact met ateliers en het zoeken naar nieuwe vondsten. Ook hierin gebruik ik mijn multiculturele vorming en laat me leiden door mijn verbeeldingskracht en talent om kansen te ontdekken en ontwikkelen.

Sinds 2013 laat ik houten blockprints maken en vorig jaar ben ik begonnen met het geven van workshops in het afdrukken met de blockprints op papier en stof. Veel keramisten weten mij te vinden voor de mooie en zeer fijne houten blockprints om reliëf mee te drukken in klei.

Nathalie Cassee

Foto's bij dit artikel: Nathalie Cassee

Knowhow

Decoratietechnieken: Mathieu van der Giessen

Echt handwerk, met enthousiasme gemaakt. Dat is het werk van Mathieu van der Giessen. Slibgoed met honingkleurige glazuren, spontaan gedecoreerd. Om elke dag met plezier te gebruiken. Het verhaal van een pottenbakker pur sang.

[Mathieu van der Giessen](#) (Schiedam, NL, 1952) draait al meer dan dertig jaar gebruiksgoed. 'Als ik draaien kan, is mijn dag goed,' zegt hij, 'maar je weet hoe het met pottenbakken is, draaien is misschien maar tien procent van het werk. Wat niet wil zeggen dat ik een hekel heb aan het ondersteunende werk, maar draaien is wel mijn grote liefde.' Mathieu leidt een druk leven. Er moet productie gedraaid worden: klei samen-

stellen, draaien, slib aanbrengen, decoreren, glazuren, stoken. En daarnaast natuurlijk alles wat te maken heeft met de verkoop. Bovendien geeft hij sinds 2002 les in draaien aan de SBB in Gouda. 'Alhoewel het maken van de potten mijn afdeling is, is mijn vrouw in alle opzichten ondersteunend aanwezig. We doen de markten in de regel samen en werken allebei even hard voor de zaak. Het is onze manier van leven.'

Openbaring

De keuze voor het pottenbakken kwam zomaar uit de lucht vallen. 'Ik studeerde toen, in 1972, MO Nederlands en had eigenlijk nooit wat met klei gedaan. Ik had toen een Frans vriendinnetje. De studie beviel me niet zo en bovendien leek leraar Nederlands in Frankrijk mij geen veel gevraagd beroep. Pottenbakken is een vak dat je overal ter wereld uit kunt oefenen, dus dat leek me een goed plan. De liefde voor het Franse vriendinnetje hield geen stand. Die voor het pottenbakken wel.' Mathieu koos voor het traditionele pottenbakkersvak, het maken van gebruiksgoed. Hij nam les bij een lokale keramist en kon een paar jaar later diens pottenbakkerij overnemen. In die tijd was Bernard Leach nog steeds toonaangevend en Mathieu maakte dus reductie steengoed met oosterse glazuren. In de jaren tachtig zag hij in de *Revue de la Céramique et du Verre* een artikel over slibgoed. 'Dat was een openbaring voor me. Die spontaniteit, die zonnige en heldere kleuren, het plezier dat daaruit spreekt. Ik liet me inspireren door mensen als Claire Bogino, Paul Salmona, Jean Nicolas Gérard en Clive Bowen en stapte over.' Sinds

Foto's op pagina 27-30: Emile Willems

1986 maakt Mathieu aardewerk met slibdecoraties en terracotta tuinpotten. Naast de productie voor de vrije verkoop draait hij ook serviesgoed voor restaurants. Bijzonder is, dat hij zijn werk niet signeert. 'In het begin heb ik dat wel gedaan, maar eigenlijk vind ik het totaal overbodig. Het gaat om echt gebruiksgoed, mijn naam hoeft daar helemaal niet bij.'

Bleken

Naast het 'gewone' gebruiksgoed maakt Mathieu ook speciale potten. Bleekpotten bijvoorbeeld (soms ook wel trekpotten genoemd), om groente te bleken. De plant groeit er sneller in en wordt niet groen door het gebrek aan licht. Ook de samenstelling verandert, waardoor de groente beter smaakt. In het assortiment van de pottenbakkerij zitten ook vogelpotten, bloempotten, plantenbakken, vogeldrinkschalen en voederhuisjes. 'Er is niets leukers dan dat ik uit mijn keukenraam kijk en er vliegt een mees in mijn vogelpot.' Het maken en gebruiken blijft een plezier.

Op de pagina's hierna laat Mathieu van der Giessen zien hoe hij een grote plantenschaal maakt.

1. Ik ga een ovale plantenbak maken. Eerst draai ik de wand, zonder bodem. Later monteer ik een losse bodem.

2. Ik open de klei tot op de plaat.

3. Nu ga ik de klei langzaam naar buiten brengen. Ik moet met mijn rechterhand heel veel neerwaartse druk geven, omdat de ring klei anders los zou schieten van de plaat. Ik ga de wand hierna ovaal trekken, dus ik moet ervoor zorgen dat ik genoeg ruimte heb voor het ovaal. Daarom ga ik niet te ver naar buiten.

4. Nu ga ik de wand optrekken. Ik wil een dikke bovenrand, dus daar laat ik wat extra klei.

5-6. Onder de bovenrand komt nog een sierrandje. Dat maak ik nu. Daarna werk ik de wand met de lomer glad af.

7. Ik breng nu heel veel water op de plank en snijd de wand los. Het water geeft een filmpje onder de pot, zodat hij als het ware gaat drijven. Ik snijd een paar keer heen en weer.

8. Als het goed is moet de wand nu mooi ovaal worden. Ik trek de losgesneden wand naar mij toe, draai de schijf 180° en doe nogmaals hetzelfde.

9. Daar waar dat nodig is, corrigeer ik de vorm nog wat en haal dan het overtollige water weg. Dat vertraagt anders het drogen teveel.

10. Ik snijd nog een keer extra los, zodat de wand bij het drogen goed kan bewegen.

Klik hier voor de
– speciaal voor *de kleine K*
gemaakte –
film (15 minuten) waarin
Mathieu van der Giessen
laat zien hoe dit werk tot
stand komt.

11. Voor de bodem van dezelfde dikte als de wand heb ik ongeveer evenveel klei nodig.

12. Natuurlijk moet ik ervoor zorgen dat de bodem qua diameter overeenkomt met de grootste maat van de wand die ik gedraaid heb.

13. Beide delen zijn nu leerhard, ze hebben ongeveer anderhalve dag gedroogd. Ik kan de bodem nu op maat snijden: ik zet de wand op de bodem en teken af. Twee streepjes geven aan waar de delen weer op elkaar passen. Ik gebruik dunne aardappelschilmesjes om mee te snijden, Ze zijn wat dunner, dat werkt prettiger.

14. De plek waar de wand moet komen maak ik ruw. Een afgezaagd kammetje is daar een geweldig gereedschap voor.

15. Hetzelfde doe ik met de onderkant van de wand.

16. Dikke prut onder uit de draaiemmer gebruik ik als plakmiddel.

17. Ik moet even opletten waar de streepjes staan zodat de wand er net als eerst op gemonteerd kan worden. Ik druk alles goed aan.

18. Ik draai het geheel even om en kan zo ook de bodem goed aandrukken, zodat er een goede verbinding ontstaat.

19. Aan de zijkant werk ik de klei goed door. Van beneden naar boven en andersom.

20. De binnenkant druk ik goed aan. Bij het draaien hou je altijd een wand met uitlopende dikte over, het olifantenpootje. Dat gebruik ik om de aansluiting op de bodem te maken, zodat ik een mooie ronde overgang krijg.

21. Nu vind ik het mooi om er een voetrandje aan te maken. Ik heb daarvoor in een bankpas een profieltje gevild en dat gebruik ik om de onderkant af te werken. De verbinding aan de binnenkant loop ik nog een keer extra na met een lomer, om ook daar de sluiting goed dicht te maken.

22. De pot is nu iets verder aangedroogd. Hij is nog steeds leerhard, maar wel stevig genoeg om hem aan te pakken zonder dat hij vervormt. Hij gaat op z'n kop in het witte slib. Het voetrandje geeft daarbij extra grip.

23. Ik ga de bovenrand met een ijzer-slib insmeren en daaronder schilder ik een kobalthoudend slib, dus dat gaat blauw worden. Ik sprenkel vervolgens wat kleur op de zijkant.

Nu is het werk met de kwast klaar. De pot moet een heel klein beetje aandrogen en dan kan ik hem verder decoreren met de ringeloor.

24. Ik begin met de zwarte lijn en breng daarna met verschillende kleuren details aan.

25. Extra dikke stippen worden met de vinger platgedrukt. Als de decoratie klaar is, moet deze even aandrogen.

26. Als de decoratie zover gedroogd is dat de ringeloorlijnen niet meer beschadigen bij aanraking, kan de leerharde pot in het glazuur gedompeld worden. Het is een transparant glazuur met een beetje ijzer, dat het witte basisslib zijn gele kleur geeft. Door meer of minder ijzeroxide in het glazuur te doen, kun je de kleur lichter of donkerder geel maken. Maar de gekleurde slibs zullen daardoor ook van kleur veranderen.

Het is een plantenpot, dus komen er in de bodem gaten voor de afwatering. De pot kan nu verder drogen en wordt dan eenmalig gestookt in een gasoven op 1080 °C.

Ilmeniet

Dit mineraal, ijzertitanaat, bestaat uit ijzer, titaan en zuurstof. Het wordt op veel plaatsen op aarde aangetroffen. De belangrijkste mijnen bevinden zich in Australië, Zuid-Afrika en Mozambique.

Samenstelling

De algemene formule is FeTiO_3 . De maling kan verschillend zijn. Molecuulmassa 161,7, geen gloeiverlies. Het mineraal lijkt wat samenstelling en werking betreft op rutiel, dat minder ijzer bevat.

Klei

Ilmeniet wordt aan klei of engobes toegevoegd om, onder reductie donkerbruine tot zwarte spikkels te krijgen (onder oxidatie ontstaan minder en onduidelijker spikkels). De spikkeling is afhankelijk van de maling van de grondstof.

Glazuur

Het mineraal veroorzaakt, onder reductie, ook spikkels in glazuren. Het kan ook de kiemen voor kristallen leveren in titaanglazuren. Ilmeniet kan het glazuur lichtblauw kleuren.

Kleur

Beige tot zwart.

Uitzetting

Gemiddeld, $4 \text{ cm}^6/\text{cm}^3/^\circ\text{C}$.

Smeltpunt

Circa 1350°C .

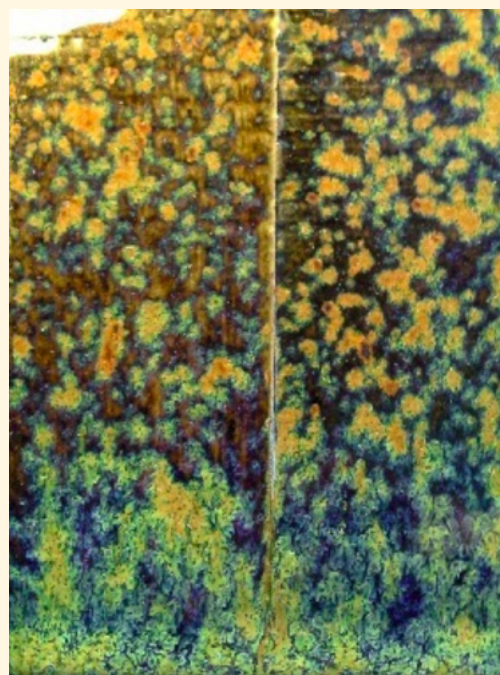
Veiligheid

De stof is niet als gevaarlijk gerubriceerd. Hij kan wel irriterend werken op de longen. Gebruik daarom een goed stofmasker.

Kosten

Circa 9,00 €/kg.

Ilmeniet kan, behalve bruine spikkels, ook andere spikkeleffecten veroorzaken, foto: [Mike Cerv](#)

Keramiekproductie op zes m²

Zelf keramiek maken is in. Maar het ambacht echt in de vingers krijgen, betekent veel oefenen en stug volhouden. Met een atelier dichtbij huis kan dat. Veel (hobby)keramisten zien na hun opleiding geen mogelijkheden om een eigen atelier op te zetten. Want daar is normaal een ruimte van tussen de 35 en 100 m² voor nodig. Maar het kan ook anders! Het atelier dat in dit artikel wordt beschreven, heeft een oppervlakte van zes m². Jawel, zes vierkante meter.

Tiny keramiek atelier

In de USA, maar ook in Nederland, is het zelf bouwen van huisjes tussen de 10 en 50 m² in opkomst. Ze worden *Tiny Houses* genoemd. Voor het maken van een klein (tiny) keramiekatelier heb je geen architect nodig. Oplossingsgericht en creatief denken is genoeg. Er is vaak meer mogelijk dan je denkt.

Eerst kijk je of nabij je huis een atelier kan worden gemaakt. Daarna stel je vast wat er minimaal in moet komen. Dan maak je een plan met een schets en bepaal je wat waar komt: de ruimtelijke inrichting.

In mijn atelier van zes m² is ervan uitgegaan dat er minimaal een draaischijf, een werktafel, een oven en opbergplanken in moeten kunnen. Een spuitcabine, nee, niet per se nodig.

Wat staat waar

Dan moet het antwoord op de vraag komen hoe je dit alles op een logische manier in een ruimte van twee bij drie meter krijgt. Toen dat globaal duidelijk was, zijn de oven en het tafelmodel draaischijf gekocht. De breedte, diepte maar vooral de hoogte van de oven bepaalden de maten van de werktafel, omdat de verrijdbare oven daar onder moest komen. In de voormalige schuur stond al een metalen kast van 40 bij 60 cm. Die wordt nu als gifkast gebruikt voor de glazuurgrondstoffen. Voor de lange zijde van de draaitafel was niet meer ruimte beschikbaar dan anderhalve meter. Van de lengte van drie meter gaat de diepte van de werktafel (90 cm) af en de breedte van de metalen kast (60 cm). De werk- en draaitafel zijn op maat gemaakt en hebben perfecte maten, volledig aangepast aan de oven en de

draaischijf. Het uitgangspunt voor de maatbepaling waren niet de opgaven van de fabrikant, maar de werkelijkheid.

Safety first!

De werktafel staat aan de achterzijde en is 90 cm diep en 195 cm breed. Om deze tafel met stalen onderstel in deze kleine ruimte te kunnen plaatsen, bestaat het onderstel uit losse delen die ter plekke zijn gemonteerd. De beukenhouten bovenzijde is uit één stuk.

De stalen draaitafel van 150 bij 70 cm staat aan de rechterzijde van de werktafel, tegen de lange kant. Deze draaitafel heeft ook een beukenhouten blad. Daarop ligt een plaat van Belgisch hardsteen van dezelfde afmeting als het houten blad. De hoogte van de draaitafel is uitgemeten door de draaischijf op een verstelbare ondergrond te plaatsen en zo de beste werkhoogte (voor staand draaien) te bepalen. De draaitafel is fors lager geworden dan de werktafel.

Rechts van de draaitafel staat de metalen kast. Onder de werktafel staat een ijzeren stoel die wordt gebruikt als nauwkeurig moet worden gewerkt. Onder de werktafel en de draaitafel is genoeg ruimte voor volumineuze voorraden, zoals kleipoeder, emmers porseleinslib en natte klei. Aan drie zijden zijn aan de muur houten planken bevestigd voor het laten drogen van gedraaid en handgevormd werk.

Het stoken

Bij het stoken gaat het raam in de deur open en de ventilator aan. Die zit in de buitenmuur en kan snel of langzaam draaien.

De oven wordt naar de beperkte vrije ruimte getrokken, gevuld en aangezet. Om alle eventualiteiten (te heet worden bijvoorbeeld) te voorkomen, worden aan drie zijden – aan de achterzijde tegen de werktafel en langs de zijkanten, één tegen de draaitafel en één tegen de houten planken – brandwerende platen gezet. Alles staat dan klem tegen elkaar. Dit werkt prima! De platen worden warm maar niet heet.

Als de oven aanstaat, wordt het langzaam lekker warm in het atelier. Maar als hij uit is, kan het zeker in de winter koud

worden. Daarom staat er onder de werktafel een radiatorkachel en binnen 10 minuten is het voldoende warm. Deze korte opwarmtijd is een belangrijk voordeel van een klein atelier!

Wat vind je er niet

Iedere keramist heeft meer dan één pak klei in voorraad. Om te voorkomen dat deze klei in de winter bevriest, staat een voorraad in huis op zolder, in een hoekje waar niemand er last van heeft. In het atelier staan meerdere soorten klei. Alleen bij vorst in het atelier gaan die er uit. Tot op heden is dat niet nodig geweest. In het atelier is geen water. Dat wordt getapt uit de buitenkraan. Kleiwater wordt afgevoerd in een emmer die, niet zichtbaar, onder een struik is gezet en waar de bodem uit is verwijderd. Het slib wordt afgevoerd in deze emmer (klei komt uit de grond en wordt weer teruggegeven), van tijd tot tijd er uitgehaald en weggegooid omdat er dan zand aan zit. De ervaring heeft geleerd dat één kleine emmer water genoeg is voor het draaien van een aantal werkstukken. De gereedschappen, de tafels en de draaischijf worden na het draaien van het meeste slib vrijgemaakt met het kleiwater. Voordat wordt begonnen met draaien of anderszins wordt gezorgd voor natte doeken (de emmer met het schone water) die handig zijn om het geheel goed schoon te krijgen. De gereedschappen en de kleidoeken gaan in de inmiddels lege klei emmer mee naar de keuken en daar worden ze onder de kraan gereinigd. Omdat er geen stukjes klei meer aanzitten, bestaat er geen gevaar voor verstopping.

Elektriciteit

Op basis van het definitieve plan heeft de elektricien zijn werk gedaan. De oven werkt niet op krachtstroom, maar toch is voor deze oven een aparte groep in de meterkast (in huis) gemaakt. Dat was nodig, omdat het stoken van de oven toch veel capaciteit vergt. De elektricien heeft daarvoor een klein sleufje gegraven, van huis naar atelier. De tuin hoefde er niet voor op de schop!

Buiten het licht door het tuimelraam in de deur komt het meeste licht in het atelier van boven. Er zijn spots in het plafond. Voor de gezelligheid is er ook nog een lamp op een plank bij de werktafel.

De elektricien heeft de afzuigventilator in de muur gemaakt en deze aangesloten.

Het timmerwerk is zelf gedaan. Gelukkig waren er genoeg vrienden met twee rechterhanden. Al het materiaal is gekocht bij de bouwmarkt in de buurt. Omdat zowel de zijwanden als het plafond met laminaat zijn betimmerd, is het behalve een uitermate functioneel atelier ook een gezellige werkruimte geworden die alles bij elkaar afgerond € 10.000,- heeft gekost!

Nico Crone

de grote K

Nieuw: De kleine **K** is er nu ook op papier!

De grote **K**. Net als de kleine **K** gaat dit boek over keramiek, inspiratie en knowhow.

Hoe vind ik mijn eigen weg, mijn eigen stem, mijn eigen manier om me in klei uit te drukken? En als ik die wel al gevonden heb, hoe realiseer ik dan mijn werk? Met welke materialen, technieken en gereedschappen?

Dit boek gaat over inspiratie en knowhow. Het laat zien hoe bekende en beroemde kunstenaars hun inspiratie vinden en gebruiken om heel persoonlijk en karakteristiek werk te maken. En zij laten bovendien stap-voor-stap technieken zien waarmee dat werk gerealiseerd kan worden.

Vind nieuwe inspiratie, probeer nieuwe technieken uit. Combineer ze met wat u al doet. Lees over 45 interessante kunstenaars en ontdek hoe zij hun eigen weg gevonden hebben. Kijk in hun technische keukens. Bent u amateur of professional, galeriehouder of verzamelaar, dit boek zal een bron van inspiratie zijn.

*Het grote **K** boek, HET grote KERAMIEK inspiratie en know-how BOEK*, Mels Boom, 2016, Stichting k+K, 256 pagina's, A4 (210 x 297 mm), paperback, genaaid, gedrukt op papier met FSC-merk, kleur, Nederlandstalig, ISBN 978-90-825430-0-1, € 29,95.

Te koop via de [webshop van de kleine K](#), winkels voor keramische materialen en op markten waar de kleine **K** aanwezig is.

Reacties op het boek:

‘Een uitzonderlijk kwalitatief boek dat de keramiek behandelt met eerbied en diversiteit.’

‘Verrassend, interessant fraai vormgegeven boek. Ben er blij mee!’

‘Ook in dit boek fantastische foto's en achtergrondinformatie. Top!’

‘Een musthave!!! Ik ben er heel blij mee!’

‘Ik vind het ook een prachtig en inspirerend boek. Bedankt eveneens voor de correcte levering.’

‘Mooi boek: ik heb er net heerlijk in zitten lezen.’

‘Prachtig, inspirerend boek. Blij mee.’

‘Fantastisch boek! Kan ik iedereen aanbevelen!’

LA CÉRAMIQUE

KERAMIEKCURSUSSEN IN FRANKRIJK

Leren en genieten in Cordes sur Ciel of La Borne
Werken onder leiding van professionele keramisten

In 2016 onder andere:

Shozo Michikawa - Japanse technieken

Fernand Everaert - terra sigillata

Frans Gregoor - porselein

Mathieu van der Giessen - groot draaien

Richard Dewar - zoutglazuur

Charlotte Poulsen - dierfiguren

Frank Theunissen - draaien en stoken

Klik hier

voor deze en veel meer cursussen

of kijk op www.laceramique.com | +33 (0)563537297

SBB
Gouda

Ambachtelijke opleiding
keramische technieken

SBB Gouda is dé
Nederlandse
keramiekopleiding.
Ook voor masterclasses
en korte cursussen.

**U bent van
harte welkom!**

SBB Gouda keramiek opleiding

Winterdijk 4a, Gouda

0182 - 515 274

www.sbbgouda.nl

17e **Keramiekmart**
Dordrecht
2 oktober
11 - 17 uur

65 keramisten
uit binnen- en
buitenland

Winnar 2015
Annet Leichel

www.keramiekmartdordrecht.com

Het nieuwe boek Klei, druktechnieken & meer...

Geschreven
door Netty Janssens

€ 54,-
Snel in huis?
Bestel nu via
de website

Maar liefst 192 pagina's dik: 22 hoofdstukken met vernieuwende technieken en materialen! Alles over druktechnieken geschikt gemaakt voor de keramiek: carbondruk en laserprints, transfers (ook rijstpapiertfers); extra uitleg over het gebruik van de computer hierbij én het bereiden van allerlei kleurmateriaal die specifiek ontwikkeld zijn voor deze technieken. Alles duidelijk uitgelegd en voorzien van veel stap-voor-stap foto's én met eenvoudige maatlepelrecepten.

Gratis shopper bij uw bestelling! →

Bestellen: www.ceramiccolor.nl

Keramikos Art Supplies

Nieuwe workshops en exposities

Workshops Mallen en gietwerk

Bob van Schie geeft in oktober en november, meerdere workshop over het maken van mallen, het werken met gietklei en het stoken en glazuren van gietwerk.

15 oktober 2016

Workshop één- of meerdelige mallen maken. U leert tijdens deze workshop zelf een eenvoudige één- of meerdelige mal te maken.

29 oktober 2016

Alles over gietklei en gieten. Gieten in verschillende mallen, met verschillende soorten gietklei. Afwerken, plakken, decoreren en vervormen.

26 november 2016

Glazuren en stoken van gietwerk. Werken met verschillende soorten glazuur, kleur, aanbreng mogelijkheden en technieken.

7^e Keramiek verzamelbeurs

Tijdens de Haarlemse Kunstlijn op 5 en 6 november organiseren we voor de 7^e keer een beurs voor verzamelaars.

Er kan gekeken, gekocht, verkocht en geruild worden. Het gaat over moderne 20^e en 21^e eeuwse keramiek.

U kunt ook langskomen met keramiek, dat in uw bezit is en waarvan u de herkomst of de waarde wilt weten. Er is een taxateur, Ger de Ree, aanwezig, die dit op deskundige wijze kan beoordelen. Als u keramiek heeft dat u wilt laten restaureren hebben we een restaurator, Noor Camstra, uitgenodigd om u te adviseren over een eventuele restauratie en kosten.

Zowel op 5 als op 6 november begint de beurs om 10.00 uur.

Wilt u meedoen als verzamelaar, meldt u aan via info@keramikos.nl of aty@keramikos.nl

Dutch Design

30-9-16
t/m 15-1-17

KERAMIEKCENTRUM TIENDSCHUUR TEGELEN

Kasteellaan 8 • 5932 AG Tegelen NL • www.tiendschuur.net • Tel. +31 (0)77-3260213

Open: dinsdag t/m zondag van 11-17uur. • Gesloten: maandag.

De inspiratie website:
de blik op de wereld van
de keramiek

en... actueel nieuws op
de
[Facebookpagina](#)

DIT IS EEN REGELADVERTENTIE. Dus zonder plaatjes. En dus goedkoper: maar € 1,50 / regel. Naar wens uitgevoerd: met **kleur**, **cursief** of **vet**. **EEN GROTE KOP KOST NIETS EXTRA!** Er gaan dan wel minder tekens op een regel... Dit jaar de eerste plaatsing gratis! Deze advertentie kost € 10,50. [Klik](#) om contact op te nemen.

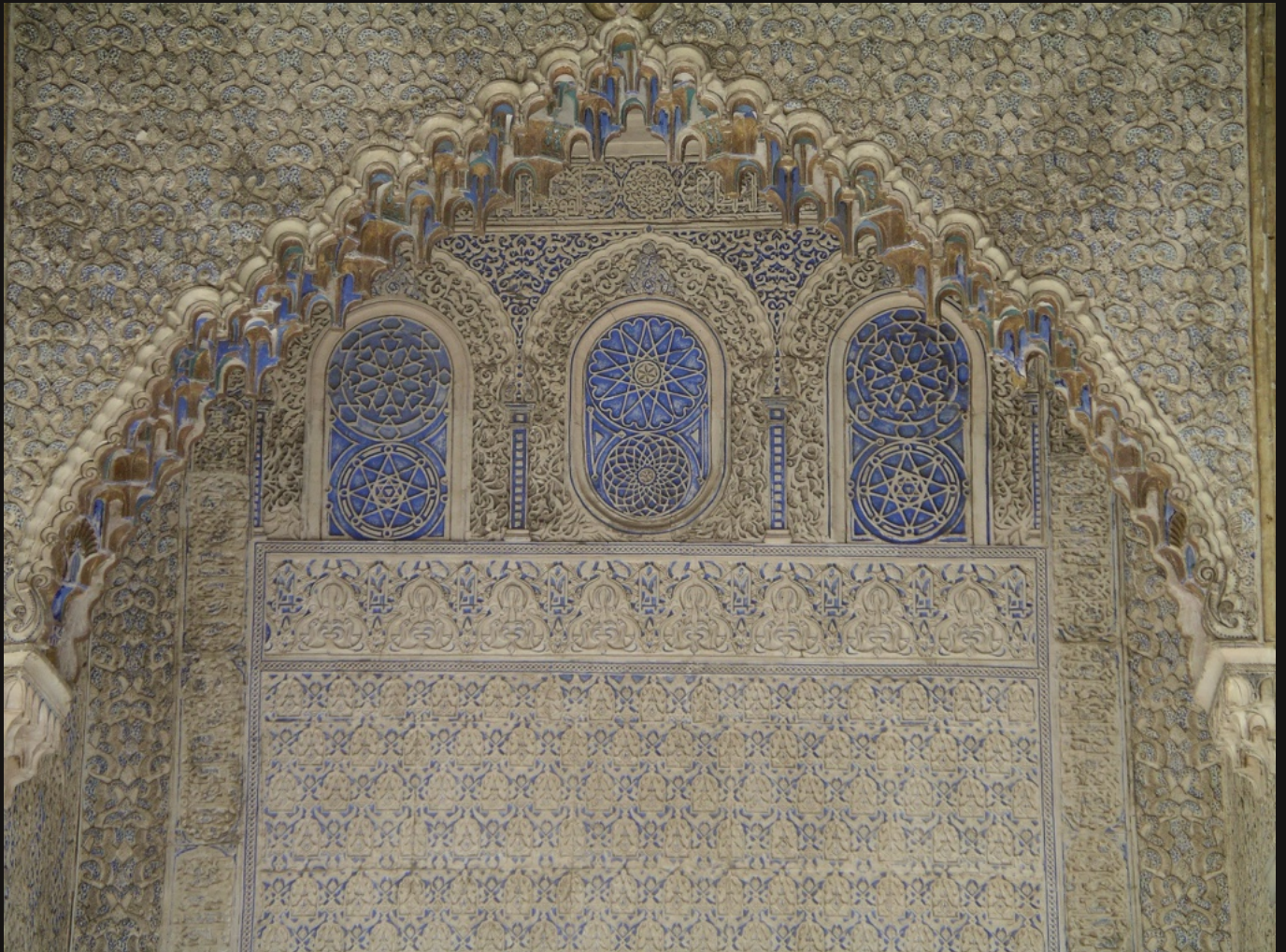
Advertentiemateriaal voor het volgende nummer graag aanleveren voor 15 oktober

Kleispul

klei, gereedschappen,
grondstoffen, glazuren
Musselweg 119, Mussel
www.kleispul.nl

Schrijven voor de kleine K?
Ook een passie voor keramiek én voor schrijven?
Meld je aan!
Word deel van het succes!

Foto van de maand

Moorse keramiek, Sevilla, foto: Mels Boom

Ook een leuke of mooie of interessante of gekke foto? Stuur hem op om hier te publiceren!

Steun de kleine *K*!

Help de kleine *K* gratis te houden
(we hopen dit jaar quitte te spelen...)
zodat u het elke maand kunt blijven lezen.

En inspiratie opdoen.
En tips en knowhow verzamelen.

Steun de kleine *K*
en maak € 10,- over op
IBAN **NL68INGB0007343733**
t.n.v. Stichting k+K.

Investeer in verrijking van de
keramiekwereld!

(En... natuurlijk is elk ander bedrag ook
heel welkom!)

Met dank aan de donateurs van de vorige
maand!

Of koop de grote *K*, de kleine *K* in
boekvorm!

Kijk hiervoor op pagina 38.

of

Podium

Grote vuren

La Borne Grands Feux

Sinds 1977 organiseert de **vereniging** van keramisten in La Borne evenementen, waar bezoekers kunnen kennismaken met het fenomeen houtstook.

Dit jaar oktober vindt die ontmoeting opnieuw plaats. La Borne is dan vol activiteiten, met natuurlijk de stook in diverse ovens als hoogtepunt. Er zijn bijeenkomsten, filmvoorstellingen, lezingen, workshops, demonstraties en activiteiten voor kinderen. Ten slotte is er een muzikale en feestelijke avond op zaterdag. Belangstellenden moeten op tijd logies in de buurt reserveren.

Gedurende de week zullen de volgende keramisten hun ovens gaan stoken: Eric Astoul, Nicole Crestou, Dalloun, Frans Gregoor, Svein Hjorth-Jensen, Jean en Marie Jacquinet, Dominique Legros Philippe, David Louveau de La Guigneraye, Chantal Magne, Elisabeth Meunier, Lucien Petit en David Whitehead, Charlotte Poulsen, Sylvie Rigal, Hervé Rousseau en Isabelle Pammachius, Nicolas Rousseau en Maya Micenmacher-Rousseau, Jean-Pol Urbain.

*22 t/m 30 oktober
La Borne
F-18250 Henrichemont, Frankrijk*

*Foto op de vorige pagina: Mels Boom
Op deze pagina: **Pierre Ducrocq***

Waterwerken

Vuil en aantasting als poëzie: Peter Krynen laat bij Studio Omstand zijn vloeiende interpretatie zien

Peter Krynen bouwde *Waterwerken* om meerdere redenen. Hij liep al langer rond met het paradoxale plan om het onbuigzame van aardewerk te verenigen met iets beweeglijks. Dat hij via allerlei omwegen op water uitkwam, was niet toevallig. Water, en vooral stromend water, staat in de ogen van Krynen voor poëzie en – wat een tegenspraak lijkt, maar het misschien niet is – het leven van alledag. Dat laatste speelt zich immers af in een tijd waarin sociologen boeken schrijven met titels als *Liquid Modernity* en alles wat vroeger vast leek ogenschijnlijk vloeibaar is geworden. Denken aan poëzie bij het bekijken van *Waterwerken* lijkt niet vergezocht. Het verenigen van uitersten in de oxymoron en het gebruik van paradoxen als ‘onbuigzame beweeglijkheid’, ‘dagelijkse poëzie’ en ‘smerige schoonheid’ zijn sinds het optreden van verdorven negentiende-eeuwse dichters als Rimbaud en Mallarmé een prominent bestanddeel van de poëzie. Het reinigende en voedende water, maar meer nog het tegendeel ervan in de vorm van vuil en dorre steen spelen een niet minder prominente rol in het poëtische monument van de twintigste eeuw bij uitstek, *The waste Land* van T.S. Elliot. In Elliots gedicht is er een gebrek aan water. Waar water zou moeten zijn (lees leven en inspiratie) is steen. Maar in weerwil van dat gebrek stroomt in *The Waste Land* de Thames onverminderd door. De rivier is even smerig als de vervuilde, industriële en door smog geplaagde twintigste-eeuwse stad die hij doorkruist. ‘*The river/ sweats oil and tar.*’ De rol die vuil en aantasting als poëtische ingrediënten in Peter Krynen’s *Waterwerken* spelen, spreekt voor zich. Kijk alleen al naar de wijze waarop het water zijn kunstmatige bedding van aardewerk heeft verkleurd en aangetast met schimmel en kalkaanslag. En al met al lijkt de hele installatie voortgekomen uit een mistige, industriële nachtermerrie die in de vorige eeuw over de grens in het Ruhrgebied werkelijk was, maar daar inmiddels nagenoeg is verdampt.

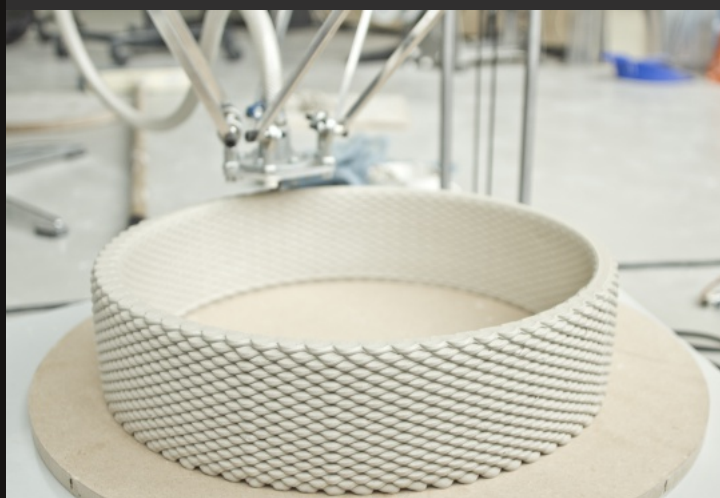
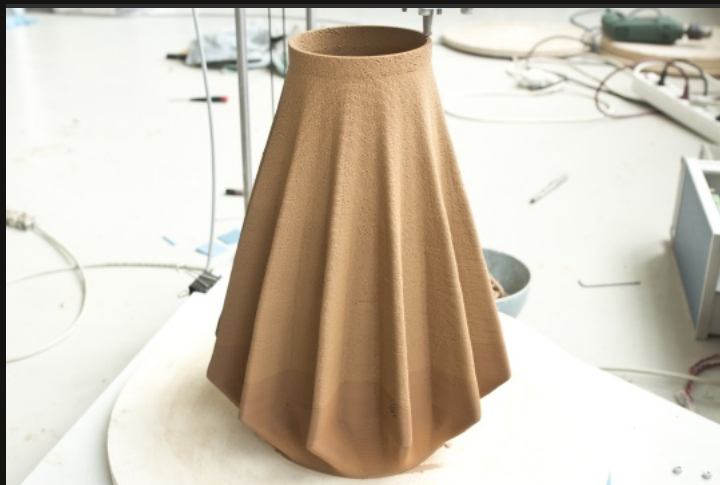

In *Waterwerken*, en trouwens ook over de grens in het Ruhrgebied, is het twintigste-eeuws industriecomplex begonnen aan een tweede leven als poëziemachine. Die opmerkelijke transformatie heeft, naar je mag aannemen, onder andere te maken met de opgang van de anti-esthetica, een andere paradoxale erfenis van de vorige eeuw, overigens met wortels in de negentiende-eeuwse romantiek. Je kunt je afvragen of bij de tijd zijn niet afhangt van de mate waarin we het paradoxale omarmen. Om mee te gaan, zo lijkt het, moeten we vloeibaar blijven en leren leven met uitersten. Een hele andere maar minstens zo interessante vraag is wat de kinderen in de buurt van *Waterwerken* zullen vinden. Waarschijnlijk weten ze niet wat een oxymoron betekent, maar kinderen houdt zoiets niet tegen.

Peter Nijenhuis

1 oktober t/m 15 januari 2017
Studio Omstand
van Oldenbarneveldtstraat 92A
6827 AN Arnhem
Open: zaterdag en zondag 12 - 17

lees
meer

3D in Princessehof

Keramiekmuseum Princessehof zet sinds afgelopen voorjaar design in de schijnwerpers. Een nieuwe serie designtentoonstellingen startte op 27 februari met Olivier van Herpt en zijn zelfgemaakte 3D-kleiprinter. De succesvolle jonge ontwerper zet hiermee een nieuwe stap in het maken van keramiek. Laagje voor laagje wordt de klei geprint, waardoor de keramische objecten een fijne, strakke textuur krijgen die met de hand onbereikbaar is. De tentoonstelling **Design #1 Olivier van Herpt** laat tot en met 2 oktober 2016 de machine en de geprinte objecten zien.

t/m 2 oktober

Keramiekmuseum Princessehof

Grote Kerkstraat 11

8911 DZ Leeuwarden

Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Sexy ceramics

Historische afbeeldingen, verborgen symbolen en bekende liefdesverhalen uit Oost en West vormen een belangrijk onderdeel van deze tentoonstelling. Courtisanes, femmes fatales, sensuele muiltjes en ondeugende herderstaferelen tonen een wereld vol verleiding. Het explicietere werk zal te zien zijn in de zaal met de peep-show, waarvoor een leeftijdsgrens van 16 jaar gehanteerd wordt.

De voorwerpen die getoond worden, komen uit de privécollectie van kunstverzamelaar Ferry Bertholet, kunstschilder, schrijver, collectionneur en restaurator. Hij werd geboren in 1952 en studeerde van 1970 tot 1976 aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunst in Amsterdam. Hij staat bekend als kenner van Chinese erotische kunst en Japanse prenten. Van zijn hand zijn inmiddels zes kunstboeken in verschillende talen uitgebracht. In 2014 was de Chinese erotische collectie van de Bertholet collectie te zien in Sotheby's Art Gallery te Hong Kong. Vervolgens werden enkele van de belangrijkste stukken gebruikt in tentoonstellingen van het British Museum, het Berkeley Art Museum, De Nieuwe Kerk en het Rijksmuseum te Amsterdam.

t/m 9 juli 2017

Keramiekmuseum Princessehof

Grote Kerkstraat 11

8911 DZ Leeuwarden

Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Something to believe in

Een getergde Hitler in zijn atelier, een afgehakt zwartepietenhoofd en een Jezus met overgewicht. Het werk van keramist Joost van den Toorn (Amsterdam, NL, 1954) is kritisch en provocerend, maar werkt ook op de lachspieren. In zijn kenmerkende lichtvoetige stijl neemt hij grote thema's als oorlog, kunst met een grote K en religie op de hak, maar geeft hij net zo goed de gewone mens en het dier ervan langs.

Van den Toorn verkent graag de grenzen. Sinds 1980 maakt hij keramisch werk waarin hij beelden uit het 'collectieve geheugen' vermengt met verhalen uit filosofische, literaire en historische bronnen. Tegenstellingen als goed en fout, held en antiheld of lage en hoge cultuur keren vaak terug. Door deze tegenstellingen met humor en ironie te belichten, zet hij de kijker aan het denken.

In dezelfde periode is in het Groninger Museum een tentoonstelling met beeldhouwwerk van Joost van den Toorn te zien.

t/m 8 januari 2017

Keramiekmuseum Prinsessehof

Grote Kerkstraat 11, 8911 DZ Leeuwarden

Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

Groninger Museum

Museumeiland 1, 9711 ME Groningen

Open: dinsdag t/m zondag 10 - 17

lees
meer

Cats vs dogs

Honden en katten zijn al eeuwenlang onze huisgenoten. Ze spelen de rol, zoals hun baasjes dat zien. De hond als trouwe viervoeter, de kat als onafhankelijk en geheimzinnig wezen. Het zo geliefde huisdier heeft zijn intree in de kunst gedaan als drager van symbolen, als wezen waarop menselijke (on)deugden geprojecteerd kunnen worden.

Deze tentoonstelling laat zien hoe vaak katten- en hondenmotieven voorkomen in de keramische kunst sinds de Jugendstil. U kunt er de bizarre honden van Carolein Smit vinden, maar ook de katinstallaties van de geweldige keramiste Beate Kuhn.

t/m 29 januari 2017

Keramion

Bonnstraße 12

D-50226 Frechen, Duitsland

Open: dinsdag t/m vrijdag 11 - 17

zaterdag 14 - 17, zondag 11 - 17

lees
meer

Nieuwsgierigheid

Kunst en wetenschap hebben een belangrijke bindende factor: nieuwsgierigheid. Met dat idee organiseert Stichting Utrechtse Aarde een project, waarbij meer dan 25 keramisten en alumni van de HKU kijken naar belangrijke hedendaagse thema's, die strategisch zijn voor de universiteit Utrecht. De kunstenaars hebben gekeken naar duurzaamheid en de kwetsbare aarde, de ontwikkeling van jeugdigen en hun brein, gezondheid en genezing en de inrichting van een open samenleving. Het levert zeer uiteenlopend werk op. Van bouwstenen met portretten voor het huis van de wetenschap tot in klei gegoten hersengolven. Van een instortend en zich opnieuw vormend jongensbeeld tot in potten meegebakken huis-, tuin- en keukenmateriaal. Van enkel met tastzin gemaakte potten tot een kijkje in de wereld van cellen en moleculen. Bij alle kunstenaars vormt het experiment een belangrijke drijfveer. Het Europees Keramisch Werkcentrum (EKWC) heeft een prijs beschikbaar gesteld voor het meest oorspronkelijke plan. De uitverkoren kunstenaar mag drie maanden lang in het gloednieuwe EKWC in Oisterwijk wonen, werken en experimenteren.

1 t/m 30 oktober

Oude Hortus

Universiteitsmuseum Utrecht

Lange Nieuwstraat 106

3512 PN Utrecht

Open: dagelijks 10 - 17

lees
meer

Pablo Picasso, waterkan *Colombe*, circa 1954

Modern Klassiek

De grote kunstenaars uit de eerste helft van de twintigste eeuw kennen we vooral als schilders en beeldhouwers. De kunstgeschiedenis heeft zich lang gericht op deze disciplines, waardoor soms aanzienlijke delen van hun oeuvre over het hoofd werden gezien. De meeste klassiek-moderne kunstenaars waren namelijk alleskunnende: zij maakten grafiek, ontwierpen textiel of theaterdecors en werkten nauw samen met ambachtslieden om hun visie vorm te geven.

De tien klassiek-moderne kunstenaars in deze tentoonstelling zijn bekend bij een groot publiek. Alle tien hebben langere tijd in Frankrijk gewoond en gewerkt. De meesten kenden elkaar en soms daagden ze elkaar uit nieuwe wegen in te slaan. Zo stimuleerde Picasso zijn collega's Chagall en Braque met keramiek te gaan werken. Regelmatig werkten ze ook in dezelfde uitvoerende ateliers. Bij alle tien keren de hun kenmerkende thema's en onderwerpen terug in de sieraden en keramiek.

t/m 2 oktober

Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch

De Mortel 4

5211 HV 's-Hertogenbosch

Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Kleipers

Arita porselein van nu

Voor het eerst in vierhonderd jaar wordt een Japanse traditie door hedendaagse ontwerpers onder handen genomen. Het Nederlandse ontwerpersduo Scholten & Baijings en de Japanse ontwerper Teruhiro Yanagihara creëerden, tezamen met een keur aan internationale ontwerpers, een eigentijdse collectie Arita porselein. De resultaten werden in april gepresenteerd tijdens de *Salone del Mobile* in Milaan en aansluitend in het Aziatisch Paviljoen van het Rijksmuseum met passende objecten uit de Rijksmuseumcollectie.

t/m 9 oktober
Rijksmuseum
Museumstraat 1
1071 XX Amsterdam
Open: maandag t/m zondag 9 - 17

lees
meer

Nederland breit

Nederland breit in de keramiek, twee historische ambachten hand in hand. Met als curator de Nederlandse textielkunstenares en breispecialiste Constance Willems, bereidt de Stichting Keramisch Museum Goedewaagen een tentoonstelling voor over de weergave van het aloude ambacht van het breien op keramiek. Het museum zelf heeft in de afgelopen jaren waardevolle bruiklenen weten te verwerven, vooral op het terrein van oud-Nederlandse streekdrachten. Voor de expositie zoekt het museum expliciet twee-, maar zeker ook driedimensionale keramische objecten waarop het breien verbeeld wordt. Veel waarvan inmiddels aan documentatie verzameld is, dateert uit de periode 1900-1910, maar ook latere dan wel eigentijdse keramiek is welkom. Beeldend kunstenaars die zich aangesproken voelen door het thema, wordt verzocht fotodocumentatie toe te zenden.

8 oktober t/m 23 december
Keramisch Museum Goedewaagen
Glaslaan 29
9521 GG Nieuw-Buinen
Open: maandag t/m vrijdag 10 - 16
zaterdag en zondag 13 - 17

lees
meer

Erotiek in keramiek

Niet alleen het Prinsessehof laat erotische keramiek zien. Galerie de Vis toont werk van Adriaan Rees met sexy elementen. Rees (Amsterdam, NL, 1957) is beeldhouwer. Hij werkt niet alleen met keramiek, maar ook met andere materialen zoals brons, glas en textiel. Daarnaast maakt hij installaties, video's en foto's. Zijn keramisch oeuvre is gebaseerd op zijn werk in ateliers in Nederland en het Verre Oosten: Japan, China en Korea. Het werk in de tentoonstelling combineert onder andere Delfts blauw met sekselementen.

t/m 10 december

Galerie de Vis

Noorderhaven 40

8861 AN Harlingen

*Open: donderdag en vrijdag 12.30 - 17
zaterdag 11 - 17*

lees
meer

Nathalie Schnider-Lang

Voor Nathalie Schnider-Lang is klei een materiaal waarmee ze heel direct kan werken, als een schilder, zonder ander gereedschap dan haar handen. Haar figuren zijn dan ook heel spontaan en direct. Het zijn haast geen personen, maar uitdrukkingen van emotie. Dat gevoel wordt nog versterkt door haar gebruik van lichte pastelkleuren, die de sculpturen een dromerige sfeer geven.

t/m 29 oktober

Loes & Reinier International Ceramics

Korte Assenstraat 15

7411 JP Deventer

*Open: woensdag t/m vrijdag 11 - 18
zaterdag 11 - 17*

lees
meer

Kleipers

Justyna Sarsari

‘Als onderdeel van mijn cultureel erfgoed en opvoeding in Łódź, Polen, word ik beïnvloed door de brute architectuur en de eerlijkheid van materialen. Ik ontwikkel werk dat zich specifiek met duurzaamheid en recycling bezighoudt. Ik probeer tegen grenzen aan te duwen en de traditionele manieren van het gebruiken van het materiaal uit te dagen. Dit proces bestaat voor mij uit het hergebruik van afval van klei, glazuur en glas. Door dat in stukken te snijden kan ik de binnenkant van het materiaal blootleggen. Door te beginnen met bestaande en gerecyclede materialen is het nodig dat ik mijn fantasie ten volle uitdaag om alle mogelijkheden die het experimenteren met het materiaal klei oplevert, naar boven te brengen. Het idee van een evoluerend, verandering brengend denkproces door middel van het maken van iets, zonder een vastgesteld begin of eind, fascineert me.’

hele maand oktober
European Makers Gallery
Spiegelgracht 2a
1017 JR Amsterdam
Open: woensdag t/m zaterdag 12 - 17

lees
meer

Trechterbeker vondst maart 2015, foto: Carolien Prins

Trechterbekers

Naar aanleiding van de opgravingen van de 5000 jaar oude grafvelden in Dalfsen, voorjaar 2015, toont Beeldentuin Witharen werk van tien keramisten uit de omgeving, die zich hebben laten inspireren door de trechterbekers die gevonden werden. Naast hun werk zijn foto's te zien van de opgravingen en door schoolkinderen gemaakte trechterbekers. De deelnemende keramisten zijn: Martha Frets, Elze Klute, Lia van Rhijn, Harma Cellarius, Leo Broos, Job Heykamp, Tjabel Klok, Miny van Enckevort, Nirdosh Petra van Heesbeen en Thea Dijkema.

Deze tentoonstelling geeft een prachtig beeld van de oeroude trechterbekers en de daarop geïnspireerde hedendaagse keramiek. ‘Voor mij was het een feest om deze expositie samen te stellen’, aldus Thea Dijkema. Gecombineerd met de resultaten van de workshops met een aantal kinderen is er een sfeervol geheel ontstaan. ‘Door met deze vormen aan het werk te zijn voel je een verbinding met de collega keramisten van 5000 jaar geleden.’ Inmiddels hebben ruim 5000 bezoekers de tentoonstelling gezien.

t/m 2 oktober
Beeldentuin Witharen
Witharenweg 24
7738 PG Witharen
Open: donderdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Frouwien Soenveld

In vogelvlucht 40 jaar keramiek van Frouwien Soenveld.

‘Klei is mijn tekenpapier, tegels zijn mijn passie.’ Zo definieert Frouwien Soenveld haar werk. ‘Ik maak geen gebruik van industrieel geperste tegels, maar vorm ze zelf uit een roodbakkende chamotteklei. In mijn werk spelen kleurgebruik en ontwerp de hoofdrol. Door zo te werken zijn mijn tegels zeer herkenbaar. Het geeft een eigentijds gezicht aan een ambachtelijke traditie. De tegels kunnen in grootte variëren en het ontwerp kan op een enkele tegel aangebracht zijn of op tableaux waarbij het ontwerp over meerdere tegels loopt, zodat niet één tegel hetzelfde is. Mijn werk wordt tentoongesteld en verkocht in galeries en musea. Daarnaast ben ik op keramiekmarkten in binnen- en buitenland te vinden, waarbij mijn tegeltaleaus diverse malen zijn bekroond. Verder werk ik veel in opdracht.’

t/m 30 oktober

Het Nederlands Tegelmuseum

Eikenzoom 12

6731 BH Otterlo

Open: dinsdag t/m vrijdag 10 - 17

zaterdag en zondag 13 - 17

lees
meer

Femke Woltering

Deze zomer verzorgt Femke Woltering de vierde editie van Witte Olifanten. Deze jonge kunstenaar studeerde in 2014 af aan de Rietveld Academie in Amsterdam.

De haast existentiële vraag die haar beheerst, is: ‘Ben ik in staat autonome beslissingen te nemen of zijn het de chemische processen in mijn lichaam die de beslissingen nemen?’ De ervaring dat ons lichaam ons faciliteert maar ook beperkt en definieert, tezamen met de invloed van de omgeving en de condities van het materiaal, verwerkt ze in organische amorfe structuren van klei.

t/m 1 oktober

Witte Olifanten

Ceresstraat 1 en 2

9502 EA Stadskanaal

Open: dinsdag t/m vrijdag 13 - 17

en elke 1e zondag v/d maand 14 - 17

lees
meer

Kleipers

Nicola Wolstenholme

Nicola Wolstenholme draait voornamelijk gebruiksgoed. Voor de afwerking maakt zij gebruik van uiteenlopende technieken en bereikt zo heel verschillende resultaten. Haar werk, met slibdecoratie op rode klei, is meestal rond de 1140 °C gestookt. Nicola stookt ook wel in een hout- of zoutoven. Deze stukken worden tijdens workshops in Frankrijk gemaakt. Haar werk uit steengoed decoreert ze met zelfgemaakte glazuren.

11 september t/m 22 oktober

Galerie Theemaas

Karel Doormanstraat 469

3012 GH Rotterdam

Open: dinsdag t/m zaterdag 9 - 17.30

zondag 12 - 17

lees
meer

Joyce Altheer

De objecten van Joyce Altheer kenmerken zich door een geheel eigen vormtaal. Het zijn abstracties van dat wat machines of onderdelen daarvan zouden kunnen zijn. Mechanismen zonder duidelijke functie. Het samenspel van de onderdelen wakkert de nieuwsgierigheid van de kijker aan. Waar dient dit voor? Waar hoort dit bij? Kan dit wel? De constructies zijn robuust, stoer en industrieel. Ze hebben vaak een ruw oppervlak, dat doet denken aan beton.

23 oktober t/m 4 december

Galerie Theemaas

Karel Doormanstraat 469

3012 GH Rotterdam

Open: dinsdag t/m zaterdag 9 - 17.30

zondag 12 - 17

lees
meer

Zelf.Tijd

Katrin Dekoninck geeft de mens in al zijn directheid en eenzaamheid indringend weer in verschillende disciplines: tekenen, schilderen, animaties en de laatste jaren ook in klei. Haar werk wordt op de tentoonstelling begeleid door poëzie van Steven Van Der Heyden.

Philip Wiesman is tekenaar/graficus die vooral door de schoonheid en verlatenheid van het landschap rondom hem wordt geïnspireerd. Hier ontbreekt de mens, maar spreken bomen en landschappen een universele taal.

Samen geven zij perfect gestalte aan *Zelf.Tijd*, de zo noodzakelijke tijd die elk individu nodig heeft om zichzelf te ontplooien. Sommigen om kunst te creëren, anderen om ervan te genieten.

t/m 31 oktober
Huis van de stad
Hertog Janplein 1,
B-3920 Lommel, België
Open: maandag t/m vrijdag 9 - 12

lees
meer

Nieuwe online tools voor keramisten

Klanten werven, autoritten bijhouden, verzekeringen afsluiten; als vakman of vakvrouw ben je met veel meer bezig dan alleen keramiek maken. Is mijn zaak financieel op orde? Hoe bescherm ik mijzelf tegen fijnstof? Op de website van het Centrum voor Ambachtseconomie (CvAE) vind je nu nog meer informatie en tools over dit soort onderwerpen.

Binnen een grote onderneming werken verschillende specialisten. Jij moet het zonder al die adviseurs stellen of hoge kosten maken om ze in te huren. Dat hoeft niet langer, want het CvAE heeft een vernieuwde ambachtstoolkit. Team Ambacht – zeven specialisten – heeft de ambachtstoolkit gevuld met nieuwe tools en artikelen voor jouw keramisch bedrijf. Ga aan de slag met o.a. verkoop, administratie, marketing, personeelszaken, arbo en juridische zaken. Met behulp van tips en tools zorg je zelf dat jouw bedrijf nog professioneler wordt. Daar hoeft je geen adviseurs meer voor in te schakelen.

Om gebruik te maken van de ambachtstoolkit moet je geregistreerd zijn bij het CvAE. Interesse? Ga dan hieronder naar de website van het CvAE.

lees
meer

Schenking voor Tiendschuur

Al eerder was het aangekondigd, maar nu is het dan écht een feit: Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen heeft een enorme schenking gekregen. Verzamelaar Pieter Doensen doneert een collectie hedendaagse keramiek aan het Tegelse keramiekmuseum. De schenkingsakte is getekend en de verzameling is veilig in Tegelen gearriveerd. Vanaf 30 september zal werk uit deze collectie tentoongesteld worden. En vanaf 20 januari 2017 zal er een tentoonstelling in de Tiendschuur te zien zijn met de topstukken uit de schenking.

Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen
Kasteellaan 8
5932 AG Tegelen
Open: dinsdag t/m zaterdag 14 - 17
zondag 11 - 17

lees
meer

Dutch Design

Deze tentoonstelling laat een dwarsdoorsnede zien van Nederlands keramisch design. Met werk uit meerdere generaties ontwerpers van Johan van Loon tot en met Kiki van Eijk. Bij alle objecten staat het spelen met vorm en functie centraal, van eindeloze variaties op geometrische vormen tot reproducties van organische vormen zoals bloemen, knoflookbollen of konijnenoren. Een aantal exposanten morrelt aan de functionaliteit. Anderen brengen een hommage aan Nederlandse folklore. Sommige designers knipogen naar de wegwerpcultuur of flirten met andere culturen. Diverse reproductie technieken zijn vertegenwoordigd. Van gieten tot en met ontwerpen uitgevoerd met 3D-printers. Daarnaast is er werk te zien dat tot stand gekomen is in speciale ateliers zoals Cor Unum of in samenwerking met grote bedrijven zoals Arabia en Rosenthal.

t/m 15 januari 2017
Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen
Kasteellaan 8
5932 AG Tegelen
Open: dinsdag t/m zaterdag 14 - 17
zondag 11 - 17

lees
meer

Amp Smit

Amp Smit werkte als ontwerper van zowel decors als modellen in 1929/30 bij de NV Plaatteelbakkerij Zuid-Holland, Gouda. Voor zijn komst naar de NV Plaatteelbakkerij Zuid-Holland in Gouda begin 1929, werkte Amp Smit aan wandschilderingen en glas-in-lood voor onder andere De Gruyter. Na zijn vertrek eind 1930 maakte hij zijn verdere leven als vrij kunstenaar schilderijen, aquarellen en tekeningen, beïnvloed door Picasso en Chagall. In deze expositie ligt de nadruk op zijn extravagante keramiek, gemaakt in Gouda in amper twee jaar tijd.

t/m 9 oktober
Museum Gouda
Achter de Kerk 14
2801 JX Gouda
Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Keramiek in de kerk

Keramiek en porselein van topkwaliteit in Vlaanderen. Werk van onder andere Mieke Selleslagh, Johan Van Geert, Inge Verhelst en Reinhilde Van Grieken.

1 t/m 30 oktober
Kerk Sint-Jan-Baptist en Sint-Amandus
Dorpsplein Heindonk
B-2830 Willebroek
België
Open: elke zaterdag en zondag 14 - 18

lees
meer

Stille taferelen

Van 17e-eeuwse stillevens met eetlust opwekkende kazen en fazanten via blozende appels van Cézanne naar geabstraheerde stillevens van Mondriaan: als er één genre in de beeldende kunst bestaat dat door de tijd heen aan verandering onderhevig is geweest, dan is dat het stilleven. Dit is duidelijk te zien in de schilderijen, grafiek en keramiek van Ploegh-leden Carolien Brusse, Hans Emmelkamp, Doke Melman en gastexposant Judith Stolker.

t/m 2 oktober

Galerie De Ploegh

Coninckstraat 58

3811 WK Amerfoort

Open: woensdag t/m vrijdag 11 - 17

zaterdag 11 - 16

lees
meer

Anne Wenzel, *Under Construction*, 2016, foto: Gert Jan van Rooij

Clay in sculpture today

Lustwarande was een vierjaarlijks evenement. Het volgende is gepland voor zomer 2019. Vanaf dit jaar zullen er ook jaarlijks kleinere tentoonstellingen georganiseerd worden. Het thema voor 2016 is *Luster – Clay in Sculpture Today*. Want de laatste jaren wordt klei in toenemende mate in de beeldende kunst gebruikt en geaccepteerd. Het is dan ook de moeite waard na te denken over de oorzaken van deze ontwikkeling. Daartoe geeft deze tentoonstelling aanleiding.

Werk van de volgende kunstenaars wordt getoond: Caroline Coolen (BE), Daniel Dewar & Grégory Gicquel (GB/FR), Alexandra Engelfriet (NL), Guido Geelen (NL), Cameron Jamie (US), Markus Karstieß (DE), Marien Schouten (NL), Johan Tahon (BE), Gert & Uwe Tobias (DE), Anne Wenzel (DE) en Jesse Wine (GB).

t/m 30 oktober

Park De Oude Warande

Bredaseweg 441

5036 NA Tilburg

**Open: elke dag van zonsopgang tot
zonsondergang**

lees
meer

Terra in China 2016

Deze tentoonstelling is een van de resultaten van de samenwerking van Terra met twee musea in China: het museum van het Sanbao International Ceramic Art Institute in Jingdezhen en het Tree Art Museum in Beijing. Beide musea zijn recent geopend: in 2009 en 2012.

Het museum in Beijing heeft Jackson Lee, drijvende kracht achter het instituut in Jingdezhen, benaderd om deze tentoonstelling te organiseren. Terra werkt al jaren met hem samen en heeft deze keer de kunstenaars voor de tentoonstelling uit eigen stal geselecteerd. Vijf van hen konden twee weken in Sanbao werken en rondkijken.

Aan de tentoonstelling werken mee: Anne-Soline Barbaux (FR), Wim Borst (NL), Ivan Jelínek (CZ), Guy Van Leemput (BE), Martin McWilliam (DE), Saskia Pfaeltzer (NL), Barbara Röling (NL), Duncan Ross (GB), Susanne Silvertant (NL) en Judith de Vries (NL).

t/m 7 oktober
Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7
2611 HK Delft

Open: woensdag t/m vrijdag 11 - 18
zaterdag 11 - 17 uur
1e zondag v/d maand 13 - 17

lees
meer

lees
meer

Terra 30! Duo expo

Terra toont twee kunstenaars die figuratief werken, maar elk een heel eigen poëtische wereld scheppen die niet in één blik valt te vangen.

De nieuwe beelden van Mariëtte van der Ven lijken te getuigen van aardse tijdelijkheid en vergankelijkheid. Vanitas is misschien het eerste woord dat in je opkomt. Maar wie goed kijkt, ziet liefde voor het leven en een poging om de dood te accepteren als onvermijdelijk onderdeel daarvan.

De Deense, nu in Londen woonachtige, kunstenaar Malene Hartmann Rasmussen werkt met mixed media sculpturen, waarbij ze de verschillende componenten tot een verhalend tableau samenvoegt. Zij creëert een plek buiten de werkelijkheid: een onbetrouwbare, bedrieglijke echo van de echte wereld.

1 t/m 29 oktober
Galerie Terra Delft
Voor meer adresgegevens zie rechts

Canard pique-fleurs, 1951, Coll. Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch, © Succession Picasso 2016

Picasso aan Zee

Museum Beelden aan Zee toont verrassende sculpturen van Pablo Picasso (1881-1973) en keramische werken uit de jaren na 1947. In de tentoonstelling worden unieke exemplaren in keramiek getoond evenals zeldzame beeldhouwwerken uit de beste museale en particuliere collecties van Europa. Sommige werken zijn nog nooit op Nederlandse bodem te zien geweest. Het sculpturale oeuvre van Picasso is door de jaren, in vergelijking tot zijn schilderkunst, onderbelicht gebleven.

13 oktober t/m 5 maart 2017
Museum Beelden aan Zee
Harteveltstraat 1
2586 EL Den Haag
Open: dinsdag t/m zondag 10 - 17

lees
meer

Ard de Graaf

Grooots in Heusden laat deze maand werk zien van onder andere Ard de Graaf. Haar werk van de laatste jaren is de moeite waard. Ze liet zich inspireren door oude, niet-westerse culturen. Invloeden van reizen naar China, India, Nepal, Indonesië, Mexico, Honduras en Guatemala zijn duidelijk zichtbaar. Het nieuwere werk is abstracter. Ard bouwt haar plastieken met de hand op. Ze gebruikt porselein, maar maakt ook rakugestookt werk.

t/m 23 oktober
Galerie Grooots
Breestraat 23
5256 ED Heusden
Open: vrijdag en zondag 13 - 17

lees
meer

Helden van klei en papier

Het Koninklijk Museum van Mariemont laat een selectie van stukken uit de verzameling van de Antwerpse antiquair Charles Van Herck zien. Deze collectie, van nationaal belang, bestaat uit 110 terracotta's en meer dan 700 oude tekeningen, allemaal gemaakt tussen de 16de en 19de eeuw door beroemde beeldhouwers uit de vroegere Nederlanden of het huidige België.

t/m 20 november

*Musée Royal de Mariemont
Chaussée de Mariemont, 100
B-7140 Morlanwelz,
België*

Open: dinsdag t/m zondag 10 - 18

lees
meer

Foto: Yna van der Meulen

Markt & Beurs

Keramiekmarkt Dordrecht

Stadhuisplein Dordrecht

Open: 2 oktober 11 - 17 uur

Kunstmoment Diepenheim

Diepenheim

Open: 13 - 23 oktober 11 - 17 uur

Triënnale keramiek en glas 2016

*Inclusief de tentoonstelling Nuages, met
werk van Gisèle Buthod-Garçon (FR),
Daphné Corregan (FR), Haguiko (FR), Bente
Skjoettgaard (DK), Anne-Marie Laureys (BE),
Nathalie Doyen (BE) en Claire Lindner (FR)*

*Grande Halle du Site des Anciens Abattoirs,
Mons (België)*

Open: 15 oktober - 15 januari 2017

lees
meer

De inspiratie website:
de blik op de wereld van de keramiek
en... actueel nieuws op de
Facebookpagina

Nog meer publicaties over inspiratie en knowhow

Colofon

De kleine K

Dit onafhankelijke digitale keramiekmagazine biedt inspiratie en knowhow over keramiek. Voor amateurs en professionals. Onafhankelijk, met informatie waar u wat mee kunt.

Uitgever

Stichting k+K, secretariaat: Montpalach,
F-82140 Saint-Antonin Noble Val
<http://inspiratie.ceramic.nl> en deKleineK.nl,
inspiratie@ceramic.nl.

Publicatie

De kleine K verschijnt rond het begin van elke maand. Het aantal pagina's is variabel. Niet meer dan een derde van het aantal pagina's is gewijd aan advertenties.

Abonnementen

kunnen alleen online afgesloten worden. Aanmelden kan [hier](#). Wijzigen en opzeggen kan via het adres onder in de mail, die bij aanmelding werd toegestuurd; u vindt het adres ook in de mail die elke maand het verschijnen van een nieuw nummer aankondigt. Abonnementen lopen van het eerste nummer na aanmelding tot en met het laatste nummer voor opzegging. Oude nummers kunnen gratis van de website gedownload worden.

Prijs

Dit magazine is gratis. Advertenties en donaties houden het zo.

Adverteren

De tarieven zijn aantrekkelijk. Op de [tarievenkaart](#) vindt u ook informatie over aanleverspecificaties, kortingen en dergelijke. Verdere informatie kunt u [aanvragen](#). Door te adverteren sponsort u *de kleine K* en werkt u mee aan continuïteit.

Geïnspireerd?

Investeer in verrijking van de keramiekwereld en houd *de kleine K* gratis. Dat kan door te adverteren of te doneren. Elke donatie is heel erg welkom. Maak een bedrag over naar IBAN NL68INGB0007343733 t.n.v. Stichting k+K.

Inhoud

Samenstelling en grafische vormgeving, teksten (tenzij anders aangegeven): Mels Boom. Foto-verantwoording: als door kunstenaars geleverd. Aan deze uitgave droegen bij: Nathalie Cassee, Nico Crone, Emily Gardiner, Elvira Groenewoud, Manita Kieft, Yna van der Meulen, Peter Nijenhuis en Johan Van Geert.

Kopij

Werk mee aan een volgende uitgave! Kopij kan, alleen in digitale vorm, altijd ingeleverd worden bij inspiratie@ceramic.nl. Beeldmateriaal moet van voldoende resolutie zijn (minstens 1500 x 2500 pixels, niet gecomprimeerd) en vrij van rechten. De inzender van tekst en beeldmateriaal vrijwaart de uitgever voor aanspraken van derden. Teksten en afbeeldingen kunnen bewerkt worden.

Het maken van keramiek is niet altijd zonder risico's; goede voorbereiding en kennis terzake is noodzakelijk. De informatie in deze uitgave is met zorg samengesteld, maar de samenstellers kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor de juistheid ervan.

© Alle rechten voorbehouden. Teksten en afbeeldingen in deze uitgave zijn beschermd tegen kopiëren. Het opheffen van deze bescherming is niet toegestaan. Printen voor eigen gebruik, kopiëren van de integrale uitgave en het doorgeven daarvan mogen wel.

[inspiratie website](#) | [contact](#) | [gratis abonnement](#)

[Download](#) verschenen nummers.

Bezoek de [Facebookpagina](#) met actueel nieuws of het [forum](#) voor vragen en opmerkingen.

